

V Bruseli 4. októbra 2019
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVGEN 188
ECO 103
SAN 418
PECHE 429
AGRI 482
IND 247
CHIMIE 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	8. environmentálny akčný program – Spoločne zvrátiť trendy – závery Rady

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o uvedenom „8. environmentálnom akčnom programe – Spoločne zvrátiť trendy“, ktorý prijala Rada na svojom 3 716. zasadnutí 4. októbra 2019.

8. environmentálny akčný program – Spoločne zvrátiť trendy

– závery Rady –

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

PRIPOMÍNAJÚC, že environmentálne akčné programy (EAP) vypracúvané spolu so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami už vyše 40 rokov poskytujú EÚ rámce pre politiku v oblasti životného prostredia a klímy, ktoré prispievajú k dosahovaniu environmentálnych cieľov a začleňovaniu problematiky životného prostredia do iných oblastí politiky EÚ;

PRIPOMÍNAJÚC, že podľa ustanovení článku 192 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) EÚ prijíma EAP v súlade s riadnym legislatívnym postupom s cieľom poskytovať strategické usmernenia a zabezpečovať pre Európu predvídateľné a koordinované opatrenia v oblasti životného prostredia a zmeny klímy;

PRIPOMÍNAJÚC rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“¹ (7. EAP), v ktorom sa stanovuje vízia do roku 2050 obsahujúca opis politiky v oblasti životného prostredia a zmeny klímy ako hnacej sily ekologického rastu, zdravej planéty a lepších životných podmienok ľudí;

PRIPOMÍNAJÚC Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ciele udržateľného rozvoja a diskusný dokument Komisie s názvom Smerom k udržateľnej Európe do roku 2030;

¹ Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 28.12.2013, s. 171.

PRIPOMÍNAJÚC Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy, Parížsku dohodu z decembra 2015, oznámenie Komisie „Čistá planéta pre všetkých“, ktoré predstavuje strategickú dlhodobú víziu pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ do roku 2050, a osobitnú správu Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o globálnom otepľovaní o 1,5 °C;

PRIPOMÍNAJÚC závery Súhrnnej hodnotiacej správy Medzivládnej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES 2019) o biodiverzite a ekosystémových službách, v ktorej sa upozorňuje na to, že stav prírody sa celosvetovo zhoršuje nevídanou rýchlosťou v histórii ľudstva a že tempo úbytku druhov sa zrýchľuje, čo má vážny vplyv na tovar a služby poskytované prírodou a na ľudí na celom svete;

PRIPOMÍNAJÚC globálny environmentálny výhľad 6, globálny výhľad v oblasti chemických látok II, a globálny výhľad v oblasti zdrojov na rok 2019 a výročné správy Európskej environmentálnej agentúry o environmentálnych ukazovateľoch;

PRIPOMÍNAJÚC nový strategický program na roky 2019 – 2024, ktorý prijala Európska rada 20. júna 2019 a v ktorom sa tvrdí, že je naliehavo potrebné vybudovať klimaticky neutrálnu, zelenú, spravodlivú a sociálnu Európu;

PRIPOMÍNAJÚC zámer zvolenej predsedníčky Komisie predložiť európsky ekologický dohovor;

PRIPOMÍNAJÚC uznesenie Európskeho parlamentu o vykonávaní 7. EAP a stanovisko Výboru regiónov „Smerom k 8. environmentálnemu akčnému programu“;

PRIPOMÍNAJÚC závery Rady na témy:

- Smerom k čoraz udržateľnejšej Únii do roku 2030²;
- Na ceste k stratégii Únie pre politiku v oblasti chemických látok vyrábaných a používaných udržateľným spôsobom³;
- Viac obehovosti – Prechod na udržateľnú spoločnosť⁴;

² 8286/19.

³ 10713/19.

⁴ 12791/19.

1. ZDÔRAZŇUJE, že dobre fungujúce ekosystémy a služby, ktoré poskytujú, sú základom spravodlivej, zdravej a prosperujúcej spoločnosti, a PODČIARKUJE, že je naliehavo potrebné konať, keďže viaceré hranice, pokiaľ ide o našu planétu, prekračujeme, a zmena klímy, znečistenie, strata biodiverzity a rastúce požiadavky na prírodné zdroje ohrozujú dobré životné podmienky a vyhliadky súčasnej a budúcich generácií; ZASTÁVA NÁZOR, že za nekonanie v súčasnosti zaplatíme vysokú cenu, pokiaľ ide o životné prostredie, ľudské zdravie, dobré životné podmienky a hospodárstvo; PRIPOMÍNA, že Únia je odhodlaná zabezpečovať vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zdravia ľudí, zlepšovať kvalitu životného prostredia a bojovať proti zmene klímy;

Hodnotenie 7. environmentálneho akčného programu

2. VÍTA správu Komisie o hodnotení 7. EAP;
3. UZNÁVA hlavné zistenia správy Komisie, podľa ktorých stále platí vízia do roku 2050 a tri tematické priority⁵; je však VYSOKO ZNEPOKOJENÁ tým, že v oblasti životného prostredia a politiky v oblasti zmeny klímy naďalej pretrvávajú závažné výzvy;
4. KONŠTATUJE, že v hodnotení sa dospelo k záveru, že pri dosahovaní cieľov stanovených v 7. EAP sa dosiahol určitý pokrok a že najmenší pokrok sa dosiahol v oblasti opatrení týkajúcich sa prírodného kapitálu, životného prostredia a zdravia, vykonávania a integrácie environmentálnych otázok do iných politík;

⁵ Chrániť, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál Únie; vytvoriť z Únie nízkouhlíkové ekologické a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje a chrániť občanov Únie pred environmentálnymi vplyvmi a rizikami ohrozujúcimi ich zdravie a blahobyť.

5. SÚHLASÍ so záverom z hodnotenia, že 7. EAP poskytuje významnú pridanú hodnotu v oblasti politiky životného prostredia a zmeny klímy; v tejto súvislosti PODČIARKUJE, že v 7. EAP sa stanovuje pevná stratégia, vytvára sa pevné a súdržné prepojenie s vnútroštátnymi stratégiami a prispieva k predvídateľnejším, rýchlejšim a lepšie koordinovaným opatreniam v oblasti životného prostredia a politiky v oblasti zmeny klímy a tento program tiež umožňuje, aby EÚ jednotne vystupovala pri medzinárodných rokovaníach v oblasti životného prostredia;
6. PRIPOMÍNA, že 7. EAP trvá do 31. decembra 2020; VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili úsilie o ukončenie opatrení v rámci prioritných cieľov, najmä pokiaľ ide o oblasti prírodného kapitálu, biodiverzity a ekosystémových služieb, zdravia, znečistenia ovzdušia, kvality vody, nebezpečných chemických látok a investícií; NALIEHAVO vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi a inštitúciami Únie a v súlade so 7. EAP a so závermi Rady s názvom Na ceste k stratégii Únie pre politiku v oblasti chemických látok vyrábaných a používaných udržateľným spôsobom bez akýchkoľvek ďalších prieskumov predložila stratégiu Únie pre netoxické životné prostredie, ktorá sa bude plne venovať najmä otázkam týkajúcim sa endokrinných disruptorov, kombinovaných účinkov chemických látok a nanomateriálov;

8. environmentálny akčný program

7. VYZÝVA Komisiu, aby najneskôr začiatkom roku 2020 predložila ambiciózny a cieleň návrh 8. EAP na roky 2021 – 2030 s cieľom vyhnúť sa prerušeniu medzi 7. EAP a 8. EAP, ako sa vyžaduje v článku 4 rozhodnutia o 7. EAP; a ZDÔRAZŇUJE, že 8. EAP by mal vychádzať zo zistení hodnotiacej správy 7. EAP, ako aj z najnovších dostupných vedeckých poznatkov a vedomostí vrátane správy s názvom Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020 (SOER 2020), pričom by sa mala zohľadniť rôznorodosť situácií v jednotlivých regiónoch Únie a článok 191 ods. 3 ZFEÚ;

8. VYZÝVA v tejto súvislosti Komisiu, aby nanovo stanovila alebo určila spoločné prioritné ciele, pokiaľ ide o strategické akcie v rámci 8. EAP, a zachovala pritom víziu do roku 2050 prevzatú zo 7. EAP, ako aj jasné zameranie na dosiahnutie konkrétnych výsledkov čo najskôr, no najneskôr do roku 2030, aby bol 8. EAP environmentálnym pilierom vykonávania Agendy 2030 v EÚ; v tomto ohľade PODČIARKUJE, že je naliehavo potrebné urýchliť plnenie Agendy 2030 na celom svete i na vnútornej úrovni, a to ako ústrednú prioritu EÚ v záujme jej občanov a na podporu jej dôveryhodnosti v rámci Európy i celosvetovo.
9. VYZÝVA Komisiu, aby do 8. EAP zahrnula riadne vymedzený mechanizmus monitorovania s cieľom zabezpečiť zodpovednosť za záväzky a ich plnenie a jasné ukazovatele založené na výsledkoch na meranie pokroku; tento monitorovací mechanizmus by mal vychádzať z existujúcich mechanizmov nahlasovania a zberu údajov (ako sú napríklad preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov (EIR), európsky semester, správa SOER, ciele udržateľného rozvoja a iné), pričom by sa malo zabrániť duplicitě a dodatočnému administratívne zaťaženiu členských štátov a iných orgánov zodpovedných za vykazovanie údajov; okrem toho by mal 8. EAP zahŕňať preskúmanie v polovici trvania, teda v roku 2024, a to s cieľom umožniť zhodnotenie a riešenie vznikajúcich problémov v oblasti životného prostredia;
10. DOMNIEVA SA, že 8. EAP by mal byť relevantný pre všetky zainteresované strany a mal by lepšie integrovať rôzne úrovne riadenia, všetky relevantné subjekty a nové partnerstvá, ako aj vývoj v rámci medzinárodných dohôd; PODČIARKUJE, že 8. EAP sa musí zaoberať správou v oblasti životného prostredia vrátane takých otázok, ako sú transparentnosť, informovanosť, účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zlepšiť vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov Únie, informovanie verejnosti, komunikáciu s ňou, ako aj zvyšovanie jej informovanosti; KONŠTATUJE, že je potrebné uľahčiť výmenu know-how a najlepších postupov a podporovať orgány v ich úsilí o vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia;

11. PODČIARKUJE systémovú povahu klimatických a environmentálnych výziev v Európe a potrebu pracovať na balíkoch politických opatrení so širšou perspektívou udržateľnosti, pričom je potrebné začleniť tri rozmery udržateľného rozvoja, plne využívať príležitosti v záujme spoločných prínosov a synergie medzi rôznymi environmentálnymi politikami vrátane politik zaoberajúcich sa otázkami klímy, prírody a biodiverzity, kvality ovzdušia a zdravého životného prostredia, vodných zdrojov a obehového hospodárstva a začleniť rozmer životného prostredia, ako sa uvádza v diskusnom dokumente Komisie o cieľoch udržateľného rozvoja, a to s osobitným dôrazom na politiky v oblasti obchodu, poľnohospodárstva a potravinárstva, lesného hospodárstva, rybárstva, energetiky, ťažby, priemyslu, civilnej ochrany, stavebníctva, infraštruktúry, digitálnych otázok, dopravy a mobility; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné na prvé miesto zaradiť opatrenia zamerané na ekologickú transformáciu, ktorá je spravodlivá a lepšie integruje aspekty životného prostredia a klímy do navrhovania sociálnej, hospodárskej a finančnej politiky EÚ;
12. ZDÔRAZŇUJE, že v záujme ekologickej transformácie je dôležité posilniť financovanie politik v oblasti životného prostredia a bezpečné a udržateľné financovanie; PODČIARKUJE, že je dôležité, aby zodpovedné podniky do svojich podnikateľských plánov začleňovali environmentálne ciele; v tejto súvislosti VYZDVIHUJE, že v záujme ekologickej transformácie je potrebné mobilizovať súkromné a verejné investície, internalizovať vonkajšie environmentálne a sociálne náklady do trhových cien a postupne ukončiť poskytovanie dotácií škodlivých pre životné prostredie; ĎALEJ ZDÔRAZŇUJE zásadnú úlohu, ktorú z hľadiska stimulovania inovácie a prelomových technológií zohráva v záujme ekologickej transformácie program Horizont Európa; PODPORUJE ďalšie vykonávanie akčného plánu na financovanie udržateľného rastu, najmä pokiaľ ide o rámec na uľahčenie udržateľných investícií;

13. PODČIARKUJE význam ochrany zdravia našich občanov s osobitným dôrazom na zlepšenie kvality ovzdušia, kvality vody a na predchádzanie vystaveniu všetkým látkam vzbudzujúcim obavy, najmä látkam vzbudzujúcim veľmi veľké obavy (SVHC), ktoré sa uvádzajú na trh alebo uvoľňujú do životného prostredia v celej Európe, alebo na minimalizáciu takéhoto vystavenia;
14. VYZDVIHUJE, že je potrebné zrýchliť prechod na obehové, netoxické a klimaticky neutrálne hospodárstvo s bezpečnými a udržateľnými výrobnými a spotrebiteľskými modelmi, ktoré efektívne využíva zdroje, a zabezpečiť, aby navrhovanie politik EÚ v oblasti konkurencieschopnosti, priemyslu, obchodu a digitalizácie tiež prispievalo k tomuto cieľu; V tejto súvislosti PODČIARKUJE, že je dôležité prejsť na cykly netoxických obehových materiálov tým, že sa zlepši ekodizajn výrobkov a maximalizuje sa využívanie udržateľných obnoviteľných a druhotných surovín, ktoré sú bezpečné pre ľudské zdravie a životné prostredie; a VYZÝVA Komisiu, aby predložila nový akčný plán pre obehové hospodárstvo a dlhodobý strategický rámec pre obehové hospodárstvo vrátane príslušnej spoločnej vízie;
15. VYZÝVA Komisiu, aby zabezpečila súlad 8. EAP s cieľom Parížskej dohody, ktorým je vyvíjať úsilie o obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C, a s budúcou dlhodobou stratégiou EÚ pre klimaticky neutrálne hospodárstvo;
16. PODČIARKUJE, že je naliehavo potrebné prijať ďalšie opatrenia na ochranu a obnovu suchozemskej, sladkovodnej a morskej biodiverzity a ekosystémových služieb a na podporu riešení blízkyh prírode a pokračovať v presadzovaní udržateľného obhospodarovania pôdy; a VYZÝVA Komisiu, aby reagovala na výzvy vrátane piatich hlavných príčin straty biodiverzity vyzdvihnutých v Súhrnnej hodnotiacej správe IPBES 2019 o biodiverzite a ekosystémových službách;

17. PODČIARKUJE, že je potrebné, aby sa do 8. EAP zahrnuli ambiciózne, realistické a merateľné ciele v oblasti biodiverzity, zabezpečilo zodpovedajúce a konzistentné financovanie v záujme biodiverzity, aby sa pokračovalo v práci na súbore ukazovateľov s cieľom umožniť primerané hodnotenie výsledkov a prispievať k realizácii Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj. UZNÁVA, že je potrebné, aby sa otázka biodiverzity plne začleňovala do odvetvových politík a zohľadňovala sa v nich, okrem iného prostredníctvom odvetvových akčných plánov zaoberajúcich sa príčinami straty biodiverzity; VYZÝVA Komisiu, aby zrevidovala stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity a zohľadnila pri tom výsledky Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite, ktorá sa bude konať v roku 2020;
18. PODČIARKUJE výhody presadzovania hodnôt EÚ a environmentálnych noriem EÚ na celosvetovej úrovni, a to nielen s cieľom chrániť medzinárodný poriadok založený na pravidlách, ale aj s cieľom stať sa priekopníkom v oblasti ekologickej a inkluzívnej hospodárskej transformácie, pomáhať EÚ pri vytváraní rámcových globálnych noriem a mať prospech zo silnej konkurenčnej výhody; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné chrániť európske normy a zabezpečiť, aby sa obchodná politika väčšmi skĺbila s hodnotami udržateľného rozvoja EÚ vrátane boja proti zmene klímy a straty biodiverzity;
19. ZDÔRAZŇUJE potenciál digitalizácie a nových technológií, ako sú satelitné údaje, diaľkové snímanie a umelá inteligencia; NABÁDA Komisiu, aby systematickým spôsobom riešila príležitosti a prípadné riziká a výzvy digitálnej transformácie; VYZDVIHUJE, že je potrebné zlepšiť zhromažďovanie, analýzu a využívanie údajov a využívať potenciál súhrnných údajov v záujme dosiahnutia výsledkov, zvýšenia vedomostnej základne a podpory ekologických inovácií a premeniť ekologickú transformáciu na príležitosť prostredníctvom nových obchodných modelov, procesov, produktov a služieb; NABÁDA Komisiu a členské štáty, aby zlepšili prístup k environmentálnym údajom a informačným systémom a ich využívanie a presadzovali najlepšie postupy;

20. ZDÔRAZŇUJE, že pred prijatím 8. EAP a aj počas jeho trvania je potrebné zapojiť do aktívneho dialógu občiansku spoločnosť vrátane mládeže, súkromný sektor a akademickú obec; PODČIARKUJE kľúčovú úlohu miest pri vykonávaní EAP a pri podnecovaní účasti verejnosti.
-